

przedstawia

SCENA CISZY

reż. Joshua Oppenheimer

Dania/Finlandia/Indonezja/Norwegia/Wielka Brytania 2014 / 103 min

Oscary 2016 - Nominacja w kategorii Najlepszy Pełnmetrażowy Film Dokumentalny

Współproducent: Werner Herzog

Adi Rukun, optyk w średnim wieku, przeżył straszliwy okres czystek dokonywanych przez indonezyjskie brygady śmierci w latach 60. Jego starszy brat był torturowany, a następnie został zamordowany przez reżimowe organizacje paramilitarne Pancaszila.

Adi decyduje się przerwać milczenie i zrobić coś zupełnie niewyobrażalnego w społeczeństwie, gdzie mordercy nadal pozostają bezkarni i żyją w sąsiedztwie swoich ofiar. Postanawia skonfrontować ich z makabrycznymi czynami, których się dopuścili i podczas badania wzroku proponuje im spojrzenie na przeszłość z innej perspektywy. Okulary, które im wręcza, mają zmienić ich sposób postrzegania świata. Ma nadzieję, że w ten sposób zbrodniarze przyjmą w końcu odpowiedzialność za swoje działania.

Niektórzy z nich są dziś uprzywilejowanymi obywatelami, a jeden napisał nawet książkę ilustrującą dokonane zbrodnie w nadziei, że będzie ona miała kiedyś historyczne znaczenie. Adi wierzy, że tylko odważna konfrontacja z mordercami przywróci jego rodzinie godność i pozwoli na uzdrowienie strasznej traumy, która ich gnębi. Rodzice Adiego nadal żyją. Choroba Alzheimera, która dotknęła jego ojca, staje się metaforą zbiorowej niepamięci Indonezyjczyków. Zdaniem reżysera filmu Joshuy Oppenheimera, „Scena ciszy” to poemat na temat ciszy zrodzonej z terroru, wezwaniem do jej przełamania, a także obrazem konsekwencji, jakie się z tym wiąże. To również opowieść o tym, że w życiu nie można nic zmienić, dopóki nie rozprawimy się do końca z przeszłością, nawet wtedy, gdy nasza codzienność zbudowana jest na terrorze i kłamstwach.

„Scena ciszy” to naturalna kontynuacja poprzedniego filmu Oppenheimera - nominowanej do Oscara® i zdobywcy licznych nagród „Sceny zbrodni”. - Wiedziałem, że zrobię dwa filmy - tłumaczy Oppenheimer. - Przeraziły mnie nie tyle fakty dotyczące ludobójstwa czy nawet nie fakt przechwalania się nim - oczywista manifestacja bezkarności morderców i ich utrzymania się przy władzy. Przeraził mnie fakt, że dwóch mężczyzn, których nigdy wcześniej nie poznałem, czytało jakby tekst z tego samego scenariusza. Obydwaj czuli, że przechwalanie się zbrodnią to akceptowalny sposób na opowiadanie o tych wydarzeniach. Zdałem sobie sprawę, że taki styl mówienia jest systemowy. Dlatego postanowiłem, że żaden z tych dwóch filmów nie będzie historycznym filmem dokumentalnym o wydarzeniach z 1965 per se. Zamiast tego, obydwa przedstawią obecne przyzwolenie na ludobójstwo. Jeden z nich - „Scena zbrodni” - pokaże jak zwyczajcy sprawcy opowiadają sobie historie po to, aby jakoś dać radę ze sobą samą, oraz konsekwencje, jakie te kłamstwa mają na ich własne człowieczeństwo oraz na społeczeństwo. Drugi film poruszyłyby równie ważne pytanie: co dzieje się z całym społeczeństwem, jeśli żyje w strachu i ciszy przez pół wieku. I tym filmem byłaby „Scena ciszy”.

- Ten szokujący kontrast pomiędzy tymi, którzy przeżyli masakrę i są zmuszeni do milczenia, a sprawcami, którzy przechwalają się opowieściami, które oskarżają ich sto razy bardziej niż cokolwiek by nie powiedziały ofiary, sprawił, że poczułem się jakbym zawędrował do Niemiec 40 lat po Holocauście, aby odkryć że naziści są wciąż u władzy - kontynuuje Oppenheimer. - Filmowani sprawcy zazwyczaj wypierają się swoich czynów (albo przepraszają za nie), gdyż kiedy filmowcy już do nich docierają, odebrano im władzę, ich działania zostały potępione. Tutaj, kręciłem sprawców ludobójstwa, którzy wygrali i stworzyli reżim terroru oparty na gloryfikacji ludobójstwa, i utrzymują się przy władzy. Nikt ich nie zmusił do tego, aby przyznali, że to co zrobili było złe.

Oppenheimer dotarł wraz ze swoją ekipą do jednego z zabójców brata Adiego. Powiedział mu o tym, na co Adi wraz z innymi członkami swojej rodziny zażyczyli sobie, aby obejrzeć materiał sfilmowany przez Joshuę. - Oglądaliśmy to w ciszy - opowiada Oppenheimer. - Gdy się skończyło, Adi powiedział: „Nie chcę aby moje dzieci odziedziczyły to więzienie strachu po moim ojcu, matce i po mnie samym”. Powiedział mi, że gdyby odwiedził tych mężczyzn bez złości, pokazując im, że jest gotów im przebaczyć jeśli tylko wezmą odpowiedzialność za to co zrobili, potraktowałiby jego wizytę jako długo oczekiwaną możliwość zakończenia swoich maniackich pochwał i zaakceptowania swojej winy, oraz uzyskania przebaczenia od rodziny jednej z ich ofiar. W ten sposób, Adi chciał z nimi żyć jak z istotami ludzkimi, sąsiadami, a nie z ofiarą ze sprawcami, którzy się wzajemnie siebie boją.

Premiera „Sceny ciszy” w Indonezji

Pierwsze pokazy poprzedniego filmu Oppenheimera: „Sceny zbrodni” utrzymywane były w tajemnicy, choć ostatecznie na terenie na całego kraju odbyły się tysiące seansów i w końcu producenci postanowili udostępnić film w indonezyjskiej wersji językowej za darmo w Internecie.

Dla przeciwwagi, indonezyjska premiera „Sceny ciszy” miała miejsce 10 listopada 2014 w największym indonezyjskim kinie, a wśród organizatorów były państwowe instytucje: Narodowa Komisja Praw Człowieka oraz Rada Sztuki w Dżakarcie. Na ulicach Dżakarty były widoczne banery reklamujące premierę i ostatecznie zjawilo się na niej 2000 osób - dwukrotnie więcej niż mieściło się w sali. Organizatorzy zrobili drugi, równie przepełniony pokaz. Adi Rukun, bohater filmu, nieoczekiwanie zjawil się, aby odpowiedzieć na pytania publiczności, a gdy wszedł na scenę, otrzymał dziesięciminutową owację na stojąco.

Ogromny wpływ „Sceny ciszy” sprowokował zachowania, których nie było przy okazji „Sceny zbrodni”. Kilka dni po premierze, policja i wojsko zaczęła organizować grupy osiłków, którzy grozili sabotażem pokazów. Przedstawiciele

policii lub wojska podchodzili do organizatorów seansów, ostrzegając ich o nadchodzącym ataku i domagając się by odwołano pokaz aby „zapobiec przemocy”. W ten sposób odwołano 31 pokazów - od dużych miast po dalekie wioski.

BIOGRAFIA REŻYSERA

Joshua Oppenheimer (ur. 1974) jest amerykańskim reżyserem, zdobywcą prestiżowego grantu MacArthur Fellowship (2015-2019). Jego debiutancki film „Scena zbrodni” otrzymał w 2013 Nominację do Oscara® dla Najlepszego Pełnometrażowego Filmu Dokumentalnego i wszedł do kin w 31 krajach. Film otrzymał także 72 międzynarodowych nagród, m.in. BAFTA i Nagrodę Publiczności Berlinale. Kolejny film Oppenheimera: „Scena ciszy” również otrzymał Nominację do Oscara® dla Najlepszego Pełnometrażowego Filmu Dokumentalnego (2016) i zdobył 36 międzynarodowych nagród. Oppenheimer jest współnikiem w duńskiej firmie producenckiej Final Cut for Real oraz dyrektorem artystycznym w Międzynarodowym Centrum Filmu Dokumentalnego i Eksperymentalnego na Uniwersytecie Westminster w Londynie.

Producent wykonawczy: Werner Herzog

Wielu anonimowych (ze względu na tematykę filmu i polityczne realia Indonezji) współpracowników: drugi reżyser, koproducent, dodatkowy operator, kierowcy, badacze...

Wybrane festiwale i nagrody:

2016 - Oscary: Nominacja w kategorii Najlepszy Pełnometrażowy Film Dokumentalny

2015 - Docs Against Gravity: Nagroda Amnesty International

2014 - MFF Wenecja: Nagroda Specjalna Jury, Nagroda Krytyków (FIPRESCI), Nagroda Europejskich Krytyków (FEDEORA), Nagroda Krytyków Online Mouse d'Oro, Nagroda Human Rights Nights

2014 - CPH:DOX Kopenhaga: Nagroda Główna

2014 - MFF Berlinale: Peace Film Prize

2014 - MFF Göteborg: Nagroda Dragon Award dla Najlepszego Skandynawskiego Filmu Dokumentalnego

2014 - FF Busan: Nagroda dla Najlepszego Filmu Dokumentalnego

Film wchodzi do polskich kin 22 kwietnia 2016

Link do zdjęć na FTPie:

<ftp://ftp.againstgravity.pl/SCENA%20CISZY/Stills/>

login: ftp@againstgravity.pl

hasło:latwehaslo

Kontakt PR

Dominika Baranowska

dominika@againstgravity.pl

tel. +48 605 875 205